

ג' אלול ה'תשע"ז 25.8.17

מגזין מס' 444

ערב שבת פרשת שופטים

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

ג"ה

הפתח הלבוי

בירור אחר בירור

בשבת אחת בסעודת היום אמר אדמו"ר ה'צמח צדק': עולם הזה הוא עולם השקר - לכן הנה גם בטוב מעורבת פסולת, וצריך בירור בדרך מלמטה למעלה ובדרך מלמעלה למטה. העולם הבא הוא עולם האמת - הנה גם דברי התורה הנוגעים לענינים הנראים כחיסרון, הרי כמו שלומדים אותם בגן עדן - הם מעלה. החל הרבי לנגן, וסימן בידו הקדושה כי ינגנו איתו. תחילה הצטרפו בניו ואחריהם ענו כל החסידים בקול שיר שהלהיב הלבבות. כשגמר לנגן אמר: בעולם הזה פירושו של מאמר חז"ל "הלומד תורה לפרקים" הוא - שלומד תורה לעיתים; בגן עדן מפרשים את המאמר - שלומד תורה והתורה "מפרקת" אותו לפרקים, דברי התורה "לוקחים" אותו.

(על פי 'היום-יום' י"א אלול)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

תכלית מעשה בראשית - עבודת האדם

בעולם הזה משמשים האור והצל בערבוביה. כה מעורבים הם הטוב והרע זה בזה, עד שבכל טוב ישנם חלקי רע ובכל רע ישנם חלקי טוב. אמנם בתורת החסידות מבואר כי פנימיות הכוונה בבריאת העולם באופן כזה היא בעבור האדם בחיר הנבראים, כדי שיהיה שותף להקב"ה במעשה בראשית. השלב האחרון והמשלים בבריאת העולם - תיקונו והפיכתו לטוב גמור - נמסר לעבודת האדם עלי אדמות, כמאמר חז"ל על הפסוק "אשר ברא אלקים לעשות", לעשות - לתקן.

סדר העבודה

כדוגמת הפרי שאי אפשר לחדור אל תוכו אלא דרך קליפתו, כך, סדר עבודתנו, להוציא 'יקר' ניצוצות

הקדושה הטמונים בתוך קליפות ה'זולל', הוא תמיד מן הקל אל הכבד, מן החיצוניות אל הפנימיות. כדי לבחור באור, עלינו לברר לעצמנו תחילה מהו אור ומהו חושך. לאחר מכן יש ללמוד את דרכי ההבחנה בין אור לחושך, בין עיקר לטפל. ורק אז, קמעה קמעה, מתאפשרת העבודה המוטלת על האדם - מימוש תכלית הבריאה על ידי הפיכת החושך לאור והמר למתוק.

בירור בדרך 'אור חוזר'

וכדוגמת הוצאת הפסולת מן האוכל, כך, בשלב ראשון, עלינו לעסוק בהסרת הרע מן הטוב בכוחות עצמנו. זוהי האתערותא דלתתא (התעוררות מלמטה) - עבודת הבירור מלמטה למעלה. אלא שעבודה זו (לזהות הטפל, המיותר והמזיק, ולאחר מכן היגיעה וההשתדלות

למטה, מכל מקום גם עבודה זו נחשבת לעבודתנו ונזקפת לזכותנו, שהרי אין בירור שני ללא קדימת הבירור הראשון.

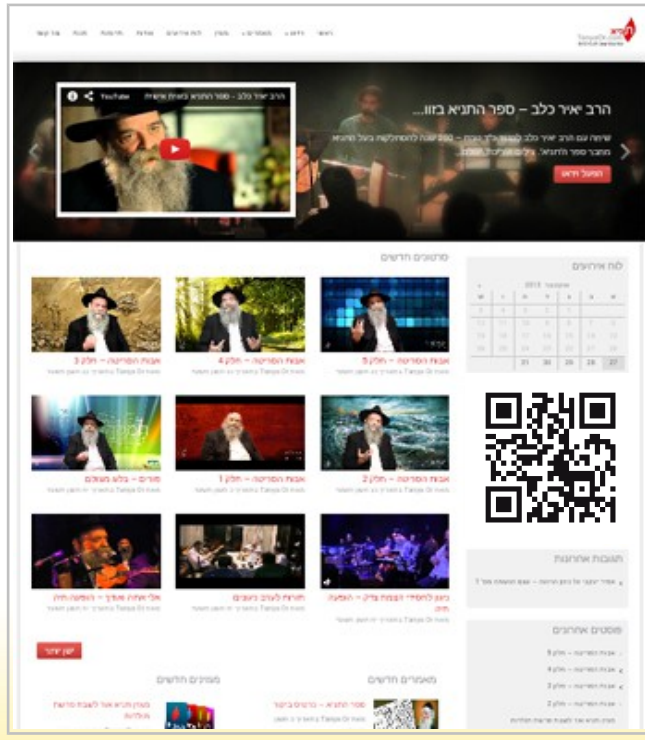
פעולת הבירור השני הפוכה ושונה במהותה מפעולת הבירור הראשון, והיא כדוגמת הוצאת האוכל מן הפסולת. זהו שלב נעלה יותר בעבודת האדם, בו זורח עליו הטוב האלוקי מלמעלה, ומברר בירור אחר בירור את הטוב האנושי אשר הושג על ידו בעבודה שבכוחות עצמו. אזי מוצא האדם את עצמו נפעם לנוכח העריבות והמתיקות של הטוב האלוקי (שבתוככי כל דבר וענין) המתגלה לו מדי פעם בפעם, מציץ מן החרכים ומציף בדרך מתנה את תודעתו, דוחה כבדרך ממילא גם את הסיגים שאין בכחו לבררם, הם סיגי הישות הדקים שנותרו מן הבירור הראשון.

להיפטר מהם בפועל) כרוכה בהתגוששות פנימית בתוך האדם, הניטשת בין השכל האלוקי שמקורו באין סוף ובין השכל האנושי שמקורו בגוף ובנפש הבהמית.

השניות הקיומית הזו שבאדם (ובעולם), שענינה ויכוח פנימי בין הנפש האלוקית והנפש הבהמית הנלחמות זו בזו על כיבוש העיר קטנה, הוא הגוף - היא היא שורש כל ההפכים, הניגודים והסתירות בין עולם המחשבה לעולם המעשה, בין השכל לרגש ואפילו בין הנפש לגוף.

בירור בדרך 'אור ישר'

אמנם, לפי ערך האתערותא דלתתא - יגיעת האדם ומסירת נפשו בעבודה **מלמטה למעלה**, כך זוכה הוא לסיעתא דשמיא (סיוע מן השמיים), היא האתערותא דלעילא (התעוררות מלמעלה) הפועלת בדרך ממילא זיכוך ובירור נוסף בעבודתו. ואף שבירור שני זה (שלמעלה מכוחותינו) הינו בירור הבא בדרך **מלמעלה**

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanya.com

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.
הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

המלך בשדה - חודש אלול

הרחמים'. הארה זו של 'אלול באויר', יש בה נתינת כח אלוקית לכל הנותן לבו לנצל זמן יקר ומיוחד זה לשם התעוררות פנימית בתשובה ומעשים טובים. סימנה של התעוררות פנימית היא עשיית הדברים מתוך שמחה ותחושת התעלות הנולדות מהכרת התודה על עצם האפשרות הניתנת לכל יהודי באשר הוא, לנהל סיג ושיח אישי עם עצמות אור אין סוף המצוי עימו בימים אלה (בשדה -) בתוך חיי היום יום והשגרה.

"אני לדודי ודודי לי"

ומבאר אדמו"ר הזקן בספר 'ליקוטי תורה' אשר הארה עליונה זו בימי ההכנה לשנה החדשה (בחודש אלול כשהמלך בשדה), שמאירה עלינו דוקא בימות החול כאשר אנו

עסוקים וטרודים בענייני החולין שבתוך עולם שכמנהגו נוהג - נתינת כח היא בעבורנו לרומם עצמנו בימי הכנה אלו בכוחות עצמנו (בבחינת "אני לדודי") להתקרב לאבינו שבשמים. ולפי ערך השתדלותנו בזה מלמטה למעלה, כך ממש נזכה לחוש ביום הכיפורים (כשהמלך בהיכלו) את קדושת היום היורדת מלמעלה למטה (בבחינת "ודודי לי") על בני ישראל הדומים ביום הקדוש למלאכים - לבושים לבן, מופרשים בתכלית מענייני עולם הזה ומזוככים בצום ובתפילה.

ידוע משלו של אדמו"ר הזקן בעל התניא, לפיו נמשלת ההתגלות האלוקית בחודש אלול למלך היוצא אל השדה. כאשר ספון המלך בהיכל מלכותו, אין רשאים פשוטי העם להתראות עמו, כי אם המובחרים ואנשי המעלה בלבד. אולם שונה הדבר בתכלית שעה שהוא יוצא מהיכלו אל השדה ומתגלה אל המוני העם.

בשעת רצון זו יכולים גם פשוטי העם לגשת אל המלך ולשוחח עמו. אזי, באווירה בלתי רשמית, מקבל המלך בסבר פנים יפות את כל הבאים לקראתו ומראה לכל אחד פנים שוחקות.

ימי חודש אלול, המאסף לכל חודשי השנה, שונים במהותם ובאווירתם מכל ימות השנה. בחודש

זה בו מתקרב הקב"ה, מלכו של עולם, אל כל אחד ואחד במעמדו ומצבו הוא, מוסרות המחיצות וניתן לשמוע את הכרוזים העליונים המכריזים תדיר "שובו אלי בני שובבים".

ימים אלה המסוגלים לעריכת חשבון נפש ו'מאזן' מסכם על כל ימות השנה העוברת, הם ימי הכנה והתעוררות לקראת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה. ומבואר בפנימיות התורה שבימים אלה, אף שהם ימות החול, מאירה בהם הארה עליונה ביותר של "ג מידות

בעבודת התשובה של חודש אלול מודגשת מעלתן של ישראל שלמעלה מהתורה. מובן אם כן, שבחודש אלול צריכה להיות הדגשה יתירה (נוסף על העבודה עם עצמו, גם) על העבודה עם הזולת וכלל ישראל. גם כשצריך לוותר לפי שעה על השלימות הפרטית שלו לטובת הזולת. ובפרט שסוף כל סוף לא יחסר בשל כך מאומה בשלימות שלו, ואדרבה, על ידי פעולתו עם הזולת נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה.

(תורת מנחם ה'תשמ"ט כרך ד')

הסיפור השבועי

מצוה טהורה

מדובר בשמחת נישואיה של יתומה שהופרה. התברר כי ברגע האחרון ממש החליט החתן לבטל את החתונה ולנטוש את הכלה המיועדת.

יצא רבי זושא לבדוק את פשר הענין. לאחר בירור קצר נודע לו מפי המוזמנים, כי האלמנה, אם הכלה, גילתה זמן קצר לפני החופה כי כסף הנדוניה, בסך חמש מאות רובל, שנאסף בעמל רב – אבד. באותו רגע הודיע החתן, שהיה גם הוא יתום, כי אם לא יקבל עד החופה את מלוא הסכום שעליו התחייבה משפחת הכלה, יבטל את החתונה וייטוש את הכלה. הכלה ואימה ייבבו בשיברון לב והמוזמנים הנבוכים התרוצצו בכל פינה, מחפשים את הנדוניה האבודה.

בכיון של אם הכלה ושל הכלה עצמה עורר את רחמיו של הצדיק. לפתע נשמעה קריאה רמה: "מצאתי את הכסף! הכסף נמצא!". זה היה קולו של רבי זושא. ההתרגשות במקום היתה גדולה, והשמחה המופרת הושבה באחת על כנה. ואולם למרבה ההפתעה הודיע רבי זושא, כי הוא דורש 'עמלה' כשכר טרחה וכהכרת תודה על יושרו – עשרה אחוזים מערך ה'מציאה'.

נדהם הקהל מחוצפתו של ההלך העני, ובני המשפחות החלו לגעור בו: "אינך מתבייש?! האין בלבך רחמים על כלה יתומה וענייה?!".

דבר לא הועיל; רבי זושא עמד על שלו. הקהל החל לאבד את סבלנותו ולבסוף לקחו אותו אל רב העיירה וזה פסק, כצפוי, כי על רבי זושא להחזיר מיד את כל הכסף ל'בעליו'. הנאספים נאלצו להוציא את הכסף בכח מרשותו של רבי זושא. לאחר מכן גירשוהו בחרפה מן העיירה.

הצדיק רבי זושא מאניפולי, מבחירי תלמידיו של המגיד ממזריטש, היה כל ימי חייו עני מרוד. כאשר הגיעה בתו לפרקה, לא היתה בידו פרוטה כדי להשיאה. בני ביתו הדואגים דחקו בו שוב ושוב למצוא פתרון ומוצא בדרך הטבע. רבי זושא מצידו שם את מבטחו בה' וציפה לישועה.

יום אחד נקרא רבי זושא על ידי רבו, המגיד, לבוא למזריטש. לא היה זה ענין שבשגרה – שהרבי ישגר שליח מיוחד ויזמין תלמיד לבוא אליו. רבי זושא לא שאל שאלות מיותרות; הרבי קורא – באים! בחיל וברעדה צרר צרור קטן ומיהר לצאת לדרך.

בהגיעו למזריטש החיש רבי זושא את פעמיו לבית רבו. בראש מורכן ובציפייה דרוכה נכנס פנימה אל הקודש, ממתין בדממה למוצא פי הרבי. המגיד האיר לו פנים, כתמיד, ולא האריך בהקדמות. "יודע אני כי אין בידך הכסף הדרוש להוצאות חתונת בתך; הא לך חמש מאות רובל, ומן השמים יסייעו בידך למצוא לבתך חתן ראוי", אמר לתלמידו המשתאה והצביע על צרור שהיה מונח על השולחן.

רבי זושא הביט ברבו בהכרת תודה עמוקה והתקשה להביע במילים את רגשותיו. המגיד שתק ולא יסף, ורבי זושא הבין כי בכך השלים הרבי את דבריו. הנהן בראשו ויצא מהחדר פוסע לאחוריו. שמח וטוב לב יצא לשוב לאניפולי. כעת קיבל הענין כולו מימד של שליחות מהרבי!...

בדרכו נקלע רבי זושא לאכסניית דרכים. לפתע שמע קול רעש ומהומה, מלווה בכיות רמות. הביט רבי זושא מבעד חלון חדרו, שמע מילה פה ובכייה שם, וקלט כי

אליי היצר הרע כעלוקה והחל לשתול בי מחשבות פסולות של גאווה. 'אתה גדול מאברהם אבינו!', שמעתי את אותו מלך זקן וכסיל לוחש באוזני.

"חששתי שמידת הגאווה תחדור לתוך לבי, ומיד עניתי ליצר הרע: "מבקש אתה להכשילני? אראה לך כי ייטלו ממני את הכסף ואף יגרשו אותי מן העיר בחרפות ובגידופים!"... וכך אמנם היה. ביקשתי ממשפחת הכלה 'שכר טרחה' על החזרת ה'אבדה', ובתגובה על כך גורשתי מהעיר בחרפה. כך אפוא זכיתי במצוה טהורה, בלא גאווה".

"ומה באשר לבתך?", התענין המגיד.

"הודו לה' כי טוב!", השיב לו רבי זושא בפנים קורנות מאושר. "זמן מה לאחר שובי לביתי זימן לי הקב"ה שידוך הגון בעבור בתי והכול בא על מקומו בשלום".

לימים עבר המגיד ממזריטש באותה עיירה. כמשיח לפי תומו סיפר לו רב העיירה על התנהגותו התמוהה של אותו הלך עני. מתיאור פניו של ההלך ומשאר מפרטים שהזכיר הרב בדבריו, הבין המגיד כי מדובר ברבי זושא תלמידו.

לא חלף זמן רב ורבי זושא בא למזריטש. כשנכנס אל רבו, שאלו המגיד אם אמנם הוא שגורש מן העיירה, משום שסירב למסור את כל חמש מאות הרובלים לידי החתן והכלה. רבי זושא השיב בחיוב והמגיד ביקשו לנמק את התנהגותו התמוהה.

השיב לו רבי זושא: "כשראיתי את יגונם של בני העניים היתומים בחופתם, נכמרו רחמי עליהם, והחלטתי להעניק להם את הכסף שנתן לי הרבי לצורך נישואי בתי. אולם בדרך לחדרי, כשהלכתי להביא את הכסף, נצמד

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת שופטים

רצף של מצוות והלכות

בפרשת שופטים, קודם פטירתו, מביא משה בפני העם מצוות והלכות בנושאים שונים, חלקם בקיצור נמרץ או אף בפסוק אחד [קודם פירוט הציוויים נדגיש כי ההלכות המובאות כאן, קצרה היריעה מלהביא בצידן גם את פרשנות חכמי ישראל לדורותיהם ועל כן המובא להלן אינו מהווה פסק הלכה. גם נעדרים כאן, בדרך כלל, העומק והמשמעות הפנימית הטמונים בדברים].

שופטים, שוטרים ואזהרות לדיינים

– יש למנות בכל שבטי ישראל ’שופטים ושוטרים’ – דיינים אשר ישפטו את העם בצדק, ושוטרים אשר יאכפו את פסקי הדין.
– אזהרות לדיינים: אין להטות משפט; אין להעדיף אחד המתדיינים, גם לא בעת השמעת הטענות; אין ליטול שוחד, גם כאשר לדעת הדיין אין הדבר פוגע במשפט הצדק, כיון שהשוחד מסלף ומעוות את שיקול הדעת.
– יש לפעול להקמת מערכת דיינות הפועלת כהלכה.

איסורי עבודה זרה

– אין לנטוע אשרה – אילן המשמש לעבודה זרה; אין לנטוע כל אילן או לבנות מצבת אבן בהר הבית.
– אין להקים מזבח אבן שלא במקדש, גם אם מתכוונים מקימיה לשם זבח לקב”ה.
– אין לזבוח לה’ קרבן שיש בו מום.
– העובד עבודה זרה, חייב סקילה.

דיני ענישה וחובת ההתדיינות בבית דין

– עונש מוות ינתן רק על פי עדות של שניים.
– במקרה של עונש מוות, יטיל בית הדין את ביצוע גזר הדין על ידי העדים והעם.
– כל שאלה הלכתית בדיני איסור או בוויכוח בין איש לאיש, יש להביאה בפני בית הדין. על המתדיינים לשמוע לדיינים ולבצע את פסקיהם. העובר על דבריהם בזדון, דינו מיתה.

דיני מלך בישראל

– מצוה על העם לבחור במלך אשר יעמוד בראשם.
– לא ירבה לו המלך סוסים (לבל ישיב את העם מצרימה), גם לא ירבה לו נשים ולא כסף וזהב.
על המלך לכתוב לעצמו ספר תורה למען יהגה בו תמיד וממנו ילמד ליראה את ה’. ובהיותו ירא שמים תהיה בו מידת הענוה הראויה המאפשרת שוויון בין כל חלקי העם, מה שיבטיח שממלכתו תיכון ימים רבים.

הלווים ועבודת הכהנים, פרנסתם ומתנותיהם

– בני שבט לוי אינם נוחלים ככל השבטים נחלה בארץ ישראל. פרנסתם על התרומות והמעשרות שמפרישים כל בני ישראל בעבורם.
מתנות הכהונה כוללות: חלקים מזבחי הקרבנות במקדש (הזרוע, הלחיים והקיבה); מראשית הגידולים החקלאיים והגז, ומתנות נוספות שאינן מפורטות בפרשתנו.
– עבודת הכהונה מתחלקת למשמרות במהלך השנה בין

הכהנים. כל כהן יכול גם להקריב קרבן אישי. בשלושת הרגלים, כל בני לוי רשאים לקחת חלק ולהשתתף בעבודה.

דינים שונים נוספים

לקראת ההתיישבות בארץ מזהיר משה מפני השפעתם של יושבי הארץ, מנהגיהם ועבודתם לאילייהם. על כן אסורה על ישראל ההליכה בדרכי הגויים:

– אין להעביר באש בן או בת ל'מולך', אין לקסום קסמים, לעונן, לנחש, לכשף, לחבור חבר, לשאול באוב, לעשות מעשה ידעוני או לדרוש אל המתים.

– על היהודי להיות תמים עם ה' אלוקיו – להאמין ולבטוח בו בלבד בכל הליכות חייו.

– חובה לשמוע בקולו של הנביא שבדור, בתנאי שדבריו אינם סותרים את דברי התורה וההלכה. במקרים נדירים יכול נביא אמת (המוחזק בצדקותו ובאמינותו – שנבואתו נתאמתה בהתגשמות העתידות שעליהן ניבא) להורות הוראת שעה שאינה כהלכה. נביא שקר המורה שלא בשם ה', דינו מיתה.

– יש להקים שלוש ערי מקלט בארץ ישראל, לאחר כיבושה וחלוקתה, אליהן ימלט ההורג בשגגה (שם יהיה מוגן מפני גואל הדם). יש להציב שלטים המכוונים את הרוצח אל ערי המקלט כדי להחיש המלטותו לשם. שלוש ערים כאלה כבר הוקצו למטרה זו על ידי משה בעבר הירדן, ועוד שלוש ערים נוספות יוקצו לכך כאשר ירחיב ה' את גבול ישראל. ערי המקלט ייבנו במרחק שווה בין האחת לשניה וכן בין גבולות הארץ.

– עיר המקלט אינה מגינה על הרוצח במזיד.

– הפולש או המרחיב גבולו אל תוך נחלת חברו בארץ ישראל עובר על איסור הסגת גבול, נוסף על איסור גזל.

– אין להטיל עונש או חיוב ממון על פי עד אחד כי אם בשניים.

– המעידים על בעל דין ונמצאו משקרים, יושט עליהם העונש אשר זממו להביא עליו.

כללי היציאה לקרב

– אין לפחד מפני עוצמת האויב, כי אם לבטוח בה' העומד לצד ישראל ומביא לניצחונם.

– קודם היציאה לקרב, ישא הכהן דברי עידוד באוזני לוחמים ויחזק את לבם.

– ארבעה ישוחררו מחובת היציאה לקרב. לגבי שלושה מהם – שמא ימותו במלחמה ולא יוכלו להשלים את אשר החלו בעשייתו: הבונה בית וטרם הספיק לחנכו (לגור בו); הנוטע כרם ועדיין לא חידש ראשית צמיחתו; המארכ אשה ועדיין לא נשאה; ואילו בנוגע לרביעי, הוא ישוחרר בשל פחדו מפני האויב לבל יטיל מורך בלב שאר הלוחמים.

– בראש הלוחמים ימונו מפקדים הראויים להפיח בחייליהם אומץ ורוח קרב.

דיני מלחמה וכיבוש

– קודם הפריצה אל תוך העיר לכובשה, יש לקרוא לתושביה להיכנע בדרכי שלום להיות עבדים לישראל.

– באם יסרבו תושבי העיר יש להטיל עליה מצור, לפרוץ לתוכה ולהרוג את כל הזכרים הבוגרים. בנוגע לנשים, הטף, הצאן המקנה ושאר הנכסים, כל אלה יילקחו שלל.

– שונה הדבר במלחמות ישראל כנגד החיתי, האמורי, הכנעני, הפריזי, החיווי והיבوسی. בעמים אלה יש להכות ולהמית כל נפש חיה מבלי שאיר להם שריד.

– אין לכרות עצי פרי מאכל כשצרים על עיר כלשהי, כי אם עצי סרק בלבד.

דיני רצח בלתי מפוענח

– גופת הרוג אשר נמצאה במקום שאינו מיושב ואין ידוע מי רצחו, יבדקו הדיינים איזו היא העיר הסמוכה ביותר למקום מציאת הגופה.

– זקני העיר (הסמוכה לגופת ההרוג) ייטלו עגלת בקר שעדיין לא נשאה בעול ויערפו את ראשה על שפת נחל סמוך (שטח אדמה שמעולם לא עובד ולא נזרע). כל אלו מסמלים כי רציחת אדם גודעת את חייו בטרם עת, וממילא גם גוזלת ממנו את מימוש יכולתו 'לעשות פירות'.

ערי מקלט בתקופת המשיח

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הגמרא ממחישה זאת כך: שני אנשים הרגו אדם – האחד במזיד והשני בשוגג, אולם לא היו על כך עדים ולכן לא נענשו על מעשיהם. מה עושה הקב"ה? הוא מזמן את שניהם לפונדק אחד, "זה שהרג במזיד, יושב תחת הסולם, וזה שהרג בשוגג יורד בסולם ונופל עליו והורגו. זה שהרג במזיד – נהרג, וזה שהרג בשוגג – גולה" (לעיר-המקלט). כך באים שניהם על עונשם.

תיקון לימינו

כל זה יכול להתרחש רק בזמן הזה, כאשר יש אפשרות של חטא. יש מי שחייבים עונש מיתה, ויש מי שצריכים להיענש על שקיפחו חיים בשוגג באין רואים. אך בימות המשיח לא תהיה כל מציאות של חטא, "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ". לא יהיה אפוא צורך בערי מקלט, ולשם מה ציוה ה' להוסיף עוד שלוש ערי מקלט בימות המשיח?

יש לומר, שערי המקלט שיייתוספו בימות המשיח נועדו לקלוט את כל אלה שהרגו נפש בשוגג בזמן הזה, עוד קודם בוא המשיח. בעת הגאולה עלולים להימצא רבים שיהיה בהם עוון של הריגת אדם בשוגג, ובעבורם נועדה תוספת ערי המקלט הללו.

"ואם ירחיב ה' אלקיך את גבולך" (דברים יט, ח) לאחר שהתורה מצוה להקים בארץ ישראל שש ערי מקלט, לקליטת הרוצחים בשגגה, היא מוסיפה ציווי השייך לעתיד לבוא: "ואם ירחיב ה' אלוקיך את גבולך... ונתן לך את כל הארץ... ויספת לך עוד שלוש ערים". וכך פוסק הרמב"ם: "בימי המלך המשיח מוסיפין שלוש אחרות על אלו השש... והיכן מוסיפין אותן? בערי הקני והקניזי והקדמוני" (חלקים נוספים מארץ ההבטחה, שיינתנו לעם ישראל לעתיד לבוא).

וכאן נשאלת השאלה: הרי מדובר בימות המשיח, ימים שבהם "לא ישא גוי אל גוי חרב", לא יהיו כלל רוצחים, אפילו לא בקרב אומות העולם; לשם מה אפוא הצורך בתוספת ערי מקלט?!

הכול מכוון

אי אפשר לומר שמטרת ערי המקלט הללו היא לקלוט את הרוצחים בשגגה, שכן לעתיד לבוא לא יהיו כלל מעשי הרג, אפילו לא בשגגה. גם רצח בשגגה קשור בחטא ועוון, הן של ההורג והן של הנהרג: אדם אינו נהרג אלא אם כן נגזרה עליו מיתה, ואדם גם אינו גורם מוות לרעהו אלא אם כן יש בו עצמו עוון כלשהו.

'קליטה' רוחנית

בימינו, כשאין ערי המקלט במובן הפשוט, התורה היא בבחינת 'עיר מקלט', כמו שנאמר: "דברי תורה קולטים". התורה 'קולטת' את מי ש'הרג נפש', מי שפגע בפתיל החיים של נשמתו, והיא מעניקה לו חיים חדשים.

גם חודש אלול הוא חודש ה'מקלט' הרוחני מכל הדברים השלייליים של כל השנה. בחודש זה עלינו להימלט ל'מקלט', לדברי התורה, להגות בהם ולשוב בתשובה שלימה. וכך נזכה ש"ירחיב ה' את גבולך", בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(שיחת השבוע: מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך כ"דט)

מלך ונשיא, לב ומוח

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"שום תשים עליך מלך" (דברים י"ז, ט"ו)

אחת המצוות המצויינות בפרשתנו היא מצות מינוי מלך. הקב"ה מצוה את עם ישראל: "שום תשים עליך מלך", ובהמשך מפורטות מצוות ואזהרות הקשורות במלך. מה ענינו של מלך? אומר הרמב"ם, שהמלך "לבו הוא לב כל קהל ישראל". כלומר, המלך נמשל ללב.

מדוע בחר הרמב"ם להמשיל את המלך דוקא ללב ולא למוח? נכון שהלב מזרים את דם החיים לכל איברי הגוף, אבל הלב רק מחיה אותם, ואילו מי שמנהיג את האיברים ושולט בהם הוא המוח. לכאורה היה ראוי להמשיל את המלך למוח, שכן גם המלך מנהיג את העם, כשם שהמוח מנהיג את איברי הגוף.

תפקיד הנשיא

ואכן, יש בעם ישראל תפקיד שנמשל למוח. זה הנשיא. נשיא הדור מכונה במדרש "ראש הדור". הנשיא הוא, בפשטות, נשיא הסנהדרין, והוא מייצג את הסמכות הרוחנית העליונה.

המלך והנשיא חלוקים זה מזה בתפקידם וגם בהלכות הקשורות בהם. למשל, "נשיא שמחל על כבודו, כבודו מחול; מלך שמחל על כבודו, אין כבודו מחול". תפקידו של המלך – "לעשות משפט ומלחמות". הוא משליט את משפטי התורה על העם, ובשעת הצורך מוביל אותו למלחמה. הנשיא ענינו – לפסוק את הדין ולהורות את דיני התורה לכל העם. זה תפקידה של הסנהדרין, "עמודי ההוראה ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל".

הלב – תמיד בפעולה

מהותם זו של המלך והנשיא מסבירה מדוע נמשל המלך ללב והנשיא למוח. המאפיין את הלב, שהוא פועם תמיד ומזרים דם לאיברי הגוף. לא ייתכן שהלב יעצור את פעולתו ויתרכז בעצמו. לעומת זאת, המוח, אף שהוא מנהיג את כל הגוף, אין הוא חייב לעסוק ללא הרף בהפעלת האיברים, והוא יכול להתנתק מהם ולעסוק בעניינים של מחשבה והתבוננות, שאינם קשורים לאיברי הגוף כלל.

משה רבנו, שמצד אחד הנהיג את עם ישראל בהנהגה של מלך, ומצד שני היה נשיא שלימד את כל העם תורה. הוא היה גם הלב של כל ישראל וגם הראש והמוח של כל העם.

וכך יהיה גם במלך המשיח, שיתגלה בקרוב ממש. מצד אחד הוא יהיה מלך – 'מלך המשיח', ובה בשעה יהיה נשיא – 'ודוד עבדי נשיא להם לעולם'. הוא ינהיג את העם בתכלית השלימות של מלך, ועם זה יהיה נשיא ורב, שילמד תורה את כל העם כולו.

המלך נמשל ללב, שכן זה כל ענינו – שהוא מנהיג את העם. אין המלך יכול להתנתק מן העם ולו לרגע אחד, כשם שהלב אינו יכול לחדול מלהזרים דם לגוף. לעומת זאת, נשיא, אף שגם הוא מלמד את העם ומורה לו את דרכו, יש לו מציאות משל עצמו, שאינה קשורה בהכרח לעם.

שילוב אצל המשיח

חלוקת תפקידים זו קיימת בכללות בין המלך ובין הנשיא, אולם יש שהם משתלבים יחדיו. כך היה אצל

(מעובד מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך י"ט)

חסידות על הפרשה שופטים

אלול – חודש ה'משפט' והתשובה פרשת שופטים

פרשתנו נקראת לעולם בחדש אלול.

מבואר בספרים ש'שעריך' רומז לגוף, שנקרא 'עיר קטנה' (נדריים לב), ו'בכל שעריך' רומז לשבע שערי הגוף (ב' עיניים, ב' אוזניים, ב' נחירים והפה), ובאמצעות 'שופטים ושוטרים' עושים מהגוף 'עיר אלוקינו' (תהלים מח). והרי זוהי עבודת חודש אלול – 'משפט' וחשבון צדק בנוגע לכל העיניים דמחשבה דיבור ומעשה שהיו ב'עיר קטנה' במשך כל השנה כולה.

(ה'תוועדויות' תשמ"ז כרך ד')

להתבונן ולהפנים

שופטים ושוטרים תיתן לך (טז, יח)
שופטים, דיינים הפוסקים את הדין. ושוטרים, הרודין את העם אחר מצוותם, שמכין וכופתין במקל וברצועה (רש"י)

בראש ובראשונה יש 'לפסוק את הדין' – על האדם להתבונן בהשגה אלוקית השייכת לאחד מחסרונותיו, הן בצד השלילי (גודל החסרון) והן בצד החיובי (העילוי שיהיה לו עם תיקון החסרון). אולם אם אין התבוננות זו משפיעה על יצר הרע, צריכים 'להכותו במקל', כמאמר (ברכות ה') "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע".

(ספר המאמרים 'תרצ"ט עמ' 247')

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים שיעורים וניגונים
(באיכות HD)

ספר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

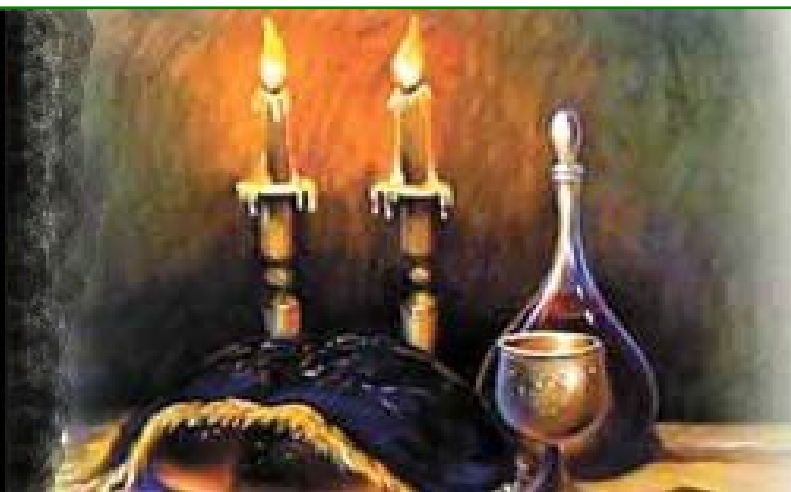
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט רעיונות, עיצוב ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
19:48	18:36	י-ם
19:50	18:51	ת"א
19:51	18:43	חיפה
19:50	18:53	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון